

**ЛЬВІВСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Матеріали науково-практичного семінару

Львів-2005

Актуальні проблеми спеціальної та фізичної підготовки курсантів та студентів вищих навчальних закладів: Матеріали науково-практичного семінару. – Львів: Львівський юридичний інститут Київського національного університету внутрішніх справ, 2005. ... 76 с.

У збірнику представлено науково-методичні статті викладачів вищих навчальних закладів, які висвітлюють психолого-педагогічні, гуманітарні, організаційні проблеми удосконалення процесу спеціальної та фізичної підготовки курсантів і студентів.

Редакційна колегія:

Кость Микола Михайлович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, начальник кафедри спеціальної та фізичної підготовки Львівського юридичного інституту Київського національного університету внутрішніх справ, доцент;

Банак Сергій Михайлович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки Львівського юридичного інституту Київського національного університету внутрішніх справ;

Гречанюк Оксана Олексіївна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки Львівського юридичного інституту Київського національного університету внутрішніх справ;

Яремко Марина Олександрівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки Львівського юридичного інституту Київського національного університету внутрішніх справ.

© Львівський юридичний інститут
Київського національного університету
внутрішніх справ, 2005

ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Алембець М.М.
*Львівський юридичний інститут Київського
національного університету внутрішніх справ*

Постановка проблеми. Затримання злочинця характеризується небезпечною, браком часу та інформації для прийняття відповідних рішень, передбаченістю дій та іншими стресовими факторами. Працівникам міліції, які беруть участь у розшуку і затриманні злочинця, доводиться переносити значні психологічні та фізичні навантаження. Тому, поряд із тактичною, вогневою і психологічною, величезне значення відіграє і фізична підготовка працівників міліції, мета якої – сформувати фізичні якості та закріпити навички, необхідні при затриманні злочинця.

Заняття з фізичної підготовки, які проводять з інспекторським складом апаратів кримінального розшуку органів внутрішніх справ, не відповідають поставленим вимогам. Так стверджує більшість (80%) опитаних нами інспекторів кримінального розшуку з різних областей і районів України, які проходили перепідготовку в нашому інституті. Вони зазначили, що фізичну підготовку проводять не систематично, формально, а фізичні вправи вибирають випадково. На таких заняттях рідко відпрацьовують прийомні самбо, інших видів боротьби, проте багато часу відводять неприкладним видам фізичних вправ, наприклад, грі у волейбол, футбол та ін.

Метою нашого дослідження стало визначення вимог до фізичних якостей працівників органів внутрішніх справ, необхідних для успішної діяльності при затриманні небезпечного злочинця, і розробка на цій основі спеціальних рекомендацій щодо покращення їх професійно-прикладної фізичної підготовки.

Основні результати дослідження. Теорія фізичного виховання стверджує, що вимоги до професійно-прикладної підготовки визначаються характером виконуваних рухових дій і особливо впливом зовнішніх умов праці. Під характером рухових дій при затриманні небезпечного злочинця слід розуміти функціональний склад цієї діяльності і пов'язані з нею суттєві особливості окремих "технічних" (на відміну від тактичних) прийомів ("робочих операцій"). При описі останніх беруть до уваги типи руху, просторово-часові і силові аспекти дій, особливості координації рухів, показники, які характеризують витривалість та ін.

Аналізуючи з цих позицій дії працівника міліції, пов'язані безпосередньо із захопленням небезпечного злочинця, бачимо, що рухи його верхніх і нижніх кінцівок повинні бути надзвичайно точними і різноманітними.

2. Типова навчальна програма з фізичної підготовки для навчальних закладів МВС України. – К., 1993.
3. Шелковий А.С. Женская школа самозащиты. – К., 1993. – 112 с.
4. Мертис Норберт. Самооборона для женщин. – М., 1992. – 44 с.
5. Брайл Ю.В., Смольков С.А. Сто приемов женской самообороны. – Барнаул, 1991. – 90 с.
6. Ван Би Нун. Дим Мак или искусство поражения поражения нервных центров. – Барнаул, 1991. – 16 с.
7. Дим-Мак искусство «ядовитой руки». – Москва, 1996. – 208 с.
8. Тарас А.Е. Энциклопедический справочник. Боевые искусства. – М.: Харвест, 1996. – 640 с.
9. Долин А.А., Попов Г.В. Кэмпо – традиция воинских искусств. – М., 1990. – 430 с.
10. Гавриков А., Масюков Ю., Зенько Л. Боевое дзюдо. – Рига, 1991. – 140 с.
11. Нархимова Г.П. Основы классического дзюдо. – Пермь, 1993. – 304 с.
12. Павлов С.А., Айкидо, Айки-Джитсу. – Минск, 1995. – 160 с.
13. Весинбрук А., Ринти С., Айкидо и динамическая сфера. – София, 1997. – 368 с.
14. Аиси Фатис. Айвибуло. – Тьер, 1995. – 250 с.
15. Тарас А.Е. Выемная машина. Руководство по самозащите. – Минск, 1997. – 590 с.
16. Голдберг С.А. Джун-джитсу. – Минск, 1997. – 208 с.
17. Кван Ли Кван, Хиппидо. – Харьков, 1998. – 192 с.
18. Дибрэгелитетский И., Шивали И., Шатобалов Б. Биты неугязвимым. – Ч. 1. К., 1998. – 200 с.
19. Мадисев А.Л., Югачев С.А. Как драться в НКВД. – М., 1993. – 200 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ КУРСАНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ЛЬВІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ МНС УКРАЇНИ УПРОДОВЖ ПЕРШОГО СЕМЕСТРУ НАВЧАННЯ

Ковальчук А.М., Антошків Ю.М., Бабак В.К.
Львівський інститут пожежної безпеки МНС України

Постановка проблеми. Сучасні способи гасіння пожеж із застосуванням різноманітної пожежної техніки вимагають від особового складу Державної пожежної охорони МНС України високої професійної майстерності, складовою частиною якої є фізична підготовленість [1, 2]. Фізична підготовленість – це складовий компонент генетичних задатків і набутих якостей та навичок [3]. З позиції термінової адаптації рухові завдання, які скомбіновані в одному занятті, не спричиняють глибоких змін у підвищенні рівня фізичної підготовленості курсантів ЛШПБ МНС України. В результаті відсутній необхідний оперативний ефект, і як наслідок – адаптаційний зв'язок з формуванням підвищеного рівня тренуючої рухової якості [4].

Тому **метою** нашого дослідження став аналіз зміни рівня фізичної підготовленості курсантів ЛШПБ МНС України упродовж першого семестру навчання задля визначення шляхів підвищення рівня фізичної підготовленості перемінного складу ЛШПБ МНС України. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні задачі: 1) проаналізувати зміну рівня фізичної підготовленості курсантів ЛШПБ МНС України упродовж першого семестру навчання; 2) визначити шляхи підвищення рівня фізичної підготовленості курсантів ЛШПБ МНС України.

На початку та у кінці першого навчального семестру у Львівському інституті пожежної безпеки МНС України згідно вимог Наказу МВС України від 21.10.2000 року було протестовано 200 курсантів з фізичної підготовки. Їх було розподілено на вісім навчальних груп у середньому по 25 чоловік. Тестування проводилось на базі навчально-спортивного комплексу і включало три контрольних нормативи: біг 100 м; біг 1000 м; підтягування на перекладині.

Наведені результати тестування (табл. 1) показали, що рівень фізичної підготовленості курсантів є середнім. Разом з тим, 23 курсанти (що становить 11,5% від загальної кількості курсантів) за результатами тестування отримали оцінку “незадовільно”. Це свідчить, про необхідність тестування кандидатів на навчання комплексуючими органами.

Порівняльний аналіз результатів здачі контрольних нормативів на початку та у кінці першого семестру навчання показав, що середні показники з підтягування погіршилися на 14,2%, з бігу на 100 м погіршилися на 4,8%; з бігу на 1000 м покращилися на 1,3%. Даний аналіз показує, що необхідно зосередити увагу на комплексності проведення навчальних занять загального спрямування, розвитку основних фізичних якостей: сили, швидкості.

Підвищення рівня фізичної підготовленості курсантів пожежнотехнічних навчальних закладів МВС України в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки забезпечується наступними шляхами: цілеспрямованим формуванням професійно важливих навичок і розвитком фізичних якостей працівника ДПО МВС України в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки; збільшенням обсягу і часу занять професійно-прикладної фізичної підготовки; активними і пасивними засобами оздоровлення умов професійної діяльності.

Формування професійних навичок і розвиток фізичних якостей повинно здійснюватись у процесі діяльності за змістом близької до оперативно-службової діяльності; причому краще не в одній, а у декількох її видах, обов'язково аналогічних за структурою [5; 6]. У зв'язку з цим дуже важливо при формуванні і розвитку професійно важливих навичок, фізичних якостей курсантів ЛШПБ МНС України в процесі професійно-

прикладної фізичної підготовки використовувати паралельно чи послідовно різні методи і засоби фізичного виховання, що моделюють особливості оперативно-службової діяльності.

Таблиця 1
Динаміка фізичної підготовленості курсантів першого курсу Львівського інституту пожежної безпеки МНС України упродовж першого семестру навчання

Етап тестування	Найменування нормативу					
	Підтягування, кількість разів		Біг 100 м, с		Біг 1000 м, хв	
	Результат	бал	Результат	бал	Результат	бал
На початку першого семестру навчання	13,11	3,92	13,33	3,6	3,16	3,37
	13,69	4,03	13,36	3,8	3,24	3,34
	12,65	3,62	13,28	3,4	3,22	3,41
	12,78	3,69	13,42	4,1	3,36	3,36
	13,22	4,02	13,21	3,66	3,41	3,33
	13,48	3,98	13,57	3,73	3,37	3,38
	13,52	3,88	13,58	3,78	3,22	3,39
	13,42	3,83	13,57	3,63	3,19	3,31
	13,23	3,87	13,42	3,71	3,27	3,36
	Наприкінці першого семестру навчання	10,25	3,59	13,91	3,89	3,27
10,82		3,89	14,05	3,73	3,28	4,95
11,87		4,27	14,28	3,07	3,26	4,97
11,42		4,37	14,15	3,15	3,31	4,75
10,71		3,78	14,29	3,03	3,29	4,92
11,18		4,12	14,08	3,75	3,21	4,79
12,31		4,79	13,96	3,82	3,22	4,85
12,23		4,71	13,83	3,98	3,24	4,87
11,35		4,19	14,07	3,55	3,26	4,88

На формування професійних навичок і розвиток фізичних якостей курсантів ЛПБ МНС України сприятливо впливає їхній інтерес до обраної професії, бажання навчатись, систематичність планування і проведення занять з професійно-прикладної фізичної підготовки [7].

Висновки:

1. Зниження рівня фізичної підготовленості перемінного складу ЛПБ МНС України обумовлене зміною режиму дня, зміною побутових умов, додатковим психологічним навантаженням.
2. Однією з важливих умов підвищення рівня фізичної працездатності курсантів ЛПБ МНС України є покращення якості навчальної, само-

стійної і спортивної діяльності в системі професійно-прикладної фізичної підготовки.

3. Слід використовувати індивідуалізований диференційний підхід до навчально-виховного процесу курсантів ЛПБ МНС України, з розрахунком індивідуальної величини тренувальних навантажень і запланованих результатів упродовж усього часу навчання за існуючою методикою.

4. Потрібно переглянути і доповнити існуючу програму фізичної підготовки відповідно до сучасних вимог, а саме: необхідністю дотримання динамічної рівноваги між важливими сторонами рухової функції – формування рухових умінь, навичок і розвитком фізичних якостей; якісніше використовувати час, відведений на самопідготовку.

1. Наказ МВСУ від 25.11.2003 року №1444.
2. Наказ МВСУ від 15.08.2001 року №690.
3. *Лиліч М.М.* Основи методики розвитку рухових якостей. – Львів: Штгар, 1997. – 207 с.
4. *Платонов В.Н.* Адаптація в спорті. – К.: Здоров'я, 1988. – 214 с.
5. *Платонов В.М., Булатова М.М.* Фізична підготовка спортсмена: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 1995. – 320 с.
6. *Шиян Б.М., Патуша В.Г.* Теорія фізичного виховання. – Тернопіль: Збруч, 2000. – 183 с.
7. *Шадріков В.Д.* Психологія діяльності и способности человека. – М.: Логос, 1996. – 318 с.

ВЗАЄМОВ'ЯЗОК ДЕРЖАВНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Львівський державний інститут фізичної культури
Кухтій А.О.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування фізкультурно-спортивного руху в Україні неможливе без достатньої координації та регулювання взаємозв'язків між організаційними формами всіх рівнів у системі управління галуззю [2].

Основні результати дослідження. Система фізичного виховання в Україні є сукупністю її різноманітних форм, управління і контролю, а також характеру взаємодії цих форм з відповідними державними і громадськими органами країни. В Україні, як і у багатьох інших державах, склались дві основні форми організації фізичного виховання: державна і громадська [3].

Державна форма організації роботи з фізичної культури полягає в тому, що вся робота з фізичного виховання здійснюється в системі державних установ, причому держава безпосередньо керує цією роботою. Державна форма організації роботи з фізичної культури забезпечує вирішення

ЗМІСТ

<i>Алембець М.М.</i> Професійно-прикладна фізична підготовка як важливий елемент загальної підготовки працівників ОВС.....	3
<i>Банах С.М.</i> Метод відбору службових пістолетів для спортивних цілей.....	6
<i>Гречанюк А.О., Костюаський М.Г., Голодієвський М.І.</i> Шляхи удосконалення спеціальної фізичної підготовки жінок-курсантів у вищих навчальних закладах МВС України.....	9
<i>Ковальчук А.М., Антошиве Ю.М., Бабак В.К.</i> Характеристика рівня фізичної підготовленості курсантів першого курсу Львівського інституту пожежної безпеки МНС України упродовж першого семестру навчання.....	12
<i>Кухлій А.О.</i> Взаємозв'язок державної і громадської форми організації фізкультурно-спортивного руху в Україні.....	15
<i>Луцзяк А.Р.</i> Актуальні проблеми удосконалення спеціальної фізичної підготовки у вищих навчальних закладах МВС України.....	18
<i>Мителеський В.В.</i> Рукопашний бій як засіб психологічної підготовки військовослужбовців.....	24
<i>Паслюк Є.О., Пятков В.Т.</i> Моделювання інтерактивних систем „стрілець-зброя-рухома ціль”.....	24
<i>Петренко К.Г.</i> Удосконалення процесу фізичної підготовки у вищих навчальних закладах МВС України (аналіз літературних джерел).....	28
<i>Прокопчук О.І.</i> Фізична підготовка у формуванні особистості майбутнього працівника органів внутрішніх справ України.....	33
<i>Пятков В.Т.</i> Актуальні проблеми удосконалення методики підготовки студентів і курсантів ВНЗ МОН, МНС, МВС України.....	37
<i>Рішак І.М.</i> Рухова активність і рівень здоров'я студентів вищих навчальних закладів.....	44
<i>Сіренко Р.Р., Козакова Т.В., Сієн О.Д.</i> Підвищення фізичного стану студентів на заняттях фізичного виховання.....	43
<i>Сіренко Р.Р., Сапронов М.О.</i> Критерії інформативності тестування фізичної підготовленості студентів вищих навчальних закладів.....	46
<i>Сливека С.С.</i> Проблеми застосування сили працівниками міліції: філософські аспекти.....	50
<i>Тюрло О.І.</i> Шляхи підвищення фізичної підготовленості курсантів-жінок під впливом занять зі спеціальної фізичної підготовки.....	53
<i>Флуд О.В.</i> Значимість диференційованого підходу у процесі фізичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України.....	56
<i>Франчук В.І., Булачек В.Р.</i> Аналіз фізичної підготовки курсантів Львівського юридичного інституту в період табірної збору як основа проектування самостійного тренування.....	64
<i>Штандрет М.Й.</i> Взаємозв'язок правового і фізичного виховання курсантів.....	68
<i>Яренко М.О.</i> Оздоровчі види гімнастики у системі секційної роботи студентів вищих навчальних закладів.....	70